

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO

CIRKEV BRATSKÁ

ÚVOD

Predmet náboženstvo Cirkvi bratskej je povinným predmetom na cirkevných školách, ktorých zriaďovateľom je Cirkev bratská. Vzdelávací štandard náboženstva nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah daného predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné učebné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh a otázok.

K vymedzeným výkonom je priradený učebný obsah, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu predmetu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v školskom vzdelávacom programe.

Vzdelávací štandard pre predmet náboženstvo má svoje špecifiká. Jedným z nich je nadobúdanie a rozvíjanie spôsobilostí duchovne vnímať a osvojovať si sociálne spôsobilosti a komunikačné zručnosti. Nadobudnuté vedomosti, spôsobilosti a zručnosti sú predpokladom kritického myslenia, diskusie a hodnotiacich postojov. V náboženstve sa stávajú prostriedkom, od ktorého sa odvíja dôvera voči Bohu a požadované správanie.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet náboženstvo Cirkvi bratskej sa primárne zameriava na výchovu k väčšej citlivosti žiaka v duchovnej oblasti. Umožnenie žiakovi rozvíjať jeho/jej vzťah k Bohu ako k reálnej bytosti. Túto dimenziu nepresadzuje odľahčito, oddelene od ostatných dimenzií jeho osobnosti. Robí tak holisticky, t.j. vychováva žiaka s ohľadom na jeho fyzický vývin, podporuje jeho kognitívny, emocionálny a sociálny rozvoj. Uvádza žiaka do kresťanského (konkrétne evanjelického) chápania vzťahov žiaka k svetu, k ľuďom a k sebe. Vedie k náboženskej socializácii a interiorizácii biblického učenia, k osvojovaniu si kresťanských morálnych hodnôt, k schopnosti zodpovedne sa rozhodovať. Holistický prístup ako aj využívanie metód všeobecnej didaktiky (napr. čítanie s porozumením, diskusia, analýza, syntéza, kritické a tvorivé kognitívne aktivity, projektové vyučovanie a i.), aplikovaných na oblasť didaktiky náboženskej výchovy, umožňuje rozvíjanie aj medzipredmetových vzťahov. Prispieva tak k dosahovaniu celkového kompetenčného profilu žiaka podľa štátneho vzdelávacieho programu.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- nadobúdajú postoj dôvery a úcty voči Bohu aj ľuďom,
- sa dokážu orientovať v Biblii,
- prerozprávajú základný obsah Biblie – Boží plán záchrany od Genesis po Zjavenie,
- vysvetlia základné atribúty Božej Trojice,
- vysvetlia a diskutujú význam pojmov nasledovať Ježiša, znovuzrodenie, spasenie,
- vysvetlia, kto je z pohľadu Biblie človek a akú má hodnotu,
- vysvetlia biblický pohľad na pôvod zla, hriech a na to, ako ovplyvňuje náš život,
- poukazujú na možnosť víťaziť nad hriechom prostredníctvom pomoci Ducha Svätého,
- diskutujú o otázkach inej reality (po smrti, druhom príchode Ježiša),
- diskutujú o existencii rôznych kresťanských cirkví, vnímajú ich ako jednu Božiu rodinu s rôznymi špecifickými zameraniami,
- si uvedomujú dôležitosť byť súčasťou skupiny veriacich v prípade nasledovania Ježiša Krista,
- vysvetlia základné rozdiely medzi kresťanským náboženstvom a ostatnými náboženstvami,
- vnímajú šírenie evanjelia ako poslanie každého veriaceho človeka a dokážu to zdôvodniť;
- aplikujú získané poznanie v oblasti viery, vzdelávania, etiky, sociálnych vzťahov a pod. v praktickom živote,
- sa stávajú osobnostne zrelými, s rozvinutými sociálnymi a komunikačnými zručnosťami,
- vnímajú samých seba ako súčasť vyššieho celku, na základe čoho sa v daných situáciách budú rozhodovať eticky a zodpovedne,
- si osvoja základný prehľad o učení iných svetových náboženstiev a svetonázorov.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PRE 1. – 4. ROČNÍK

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť príbehy biblických hrdinov v kontexte Božieho príbehu spásy, ✓ definovať pojmy prekážky v živote a pokušenie, ✓ opísať vlastné techniky správania v situáciách, keď príde do života väčšia či menšia prekážka, pokušenie, ✓ zvážiť, ako inak by prežíval situácie s prekážkami a pokušeniami, keby naozaj dôveroval Bohu, ✓ vysvetliť dôležitosť a moc modlitby, ✓ vysvetliť pojem zmysel života a diskutovať na danú tému. 	<p>biblickí hrdinovia v Božom pláne spásy prekážky v živote pokušenie dôvera, nedôvera modlitba zmysel života</p>

Desať Božích prikázaní

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť, že Boh nám dal svoje prikázania z lásky, ✓ vysvetliť dôvod Desatora v historickom kontexte, ✓ popísať význam každého prikázania pre jeho vlastný život, ✓ vysvetliť novozmluvnú verziu Desatora (Najväčšie prikázanie) ako ich súhrn. 	<p>Desať Božích prikázaní</p> <p>Najväčšie prikázanie</p> <p>Boh ako jediný Boh</p> <p>modla</p> <p>brať Božie meno nadarmo</p> <p>svätenie dňa</p> <p>úcta k rodičom</p> <p>zabiť</p> <p>krádež</p> <p>závisť</p> <p>ohováranie</p>

Vianoce

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť, prečo sa musel stať človekom Boh, ✓ vyjadriť, akú nádej mu prinieslo Ježišovo narodenie. 	<p>Ježiš ako vysloboditeľ z otroctva hriechu</p> <p>Ježiš ako Boh</p>

Veľká Noc

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť život, smrť a vzkriesenie Ježiša ako vyvrcholenie v Božom príbehu záchrany ľudí, ✓ vysvetliť význam symbolu chleba a krvi, ✓ zdôvodniť, prečo sa Ježiš dobrovoľne nechal trápiť, ✓ urobiť/potvrdiť svoje rozhodnutie byť Ježišovým nasledovníkom. 	<p>Ježiš ako Mesiáš</p> <p>Večera Pánova, sviatosť</p> <p>dobrovoľné utrpenie Ježiša</p> <p>ja ako Ježišov nasledovník</p>

Svätý Duch a prvá cirkev

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vytvoriť návrh na pokračovanie Božieho príbehu záchrany v súčasnosti. 	<p>Ježišov druhý príchod</p> <p>učenici ako tí, ktorí pokračujú v Ježišovom pláne spásy</p>

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť príbehy ďalších biblických hrdinov v kontexte Božieho príbehu spásy, ✓ zhodnotiť pozitívne a negatívne postoje Božích hrdinov, vyplývajúcich z daných príbehov – hĺbka/povrchnosť, vernosť/nevernosť, dôvera/nedôvera, ✓ zhodnotiť dôsledky týchto postojov na život týchto postáv – odvaha, zázraky, radosť, spasenie iných, víťazstvá, láska k nepriateľom, dobrý vzor, ✓ analyzovať slová povrchnosť a hĺbka myslenia, ✓ porovnať a zhodnotiť svoje postoje s postojmi biblických hrdinov. 	<p>biblickí hrdinovia v kontexte príbehu spásy</p> <p>pozitívne a negatívne postoje</p> <p>hĺbka/povrchnosť</p> <p>vernosť/nevernosť</p> <p>dôvera/nedôvera</p> <p>dôsledky postojov</p> <p>Božie požehnanie</p>

Vianoce

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ prerozprávať príbeh o Anne a Simeonovi, ✓ vysvetliť, prečo bol Mesiáš tak očakávaný, ✓ zdôvodniť význam toho, že Boh sa stal človekom pre jeho život. 	<p>Anna a Simeon</p> <p>Boh sa stal človekom</p>

Veľká Noc

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ hodnotiť postoje ľudí okolo kríža, ktorí odmietli /zradili Ježiša (Judáš, Pilát, Herodes..), ✓ hodnotiť svoje postoje v rôznych situáciách, ✓ diskutovať k nastoleným otázkam typu: <i>Aký postoj by som pravdepodobne zaujal v čase ukrižovania? Aký postoj zaujmem teraz?</i> 	<p>ľudia, ktorí neprijali Krista ja na mieste týchto ľudí, moje postoje</p>

Skutočná múdrosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť prostredníctvom biblických príbehov (napr. Šalamún, Ježišove podobenstvá (múdry a hlúpy muž) rozdiel medzi múdrosťou, ako jej rozumejú ľudia, a múdrosťou, ako ju vníma Boh, ✓ vysvetliť význam Šalamúnových slov „začiatkom múdrosti je bázeň pred Hospodinom“, ✓ zhodnotiť dôsledky života na zemi aj po smrti v závislosti od „múdрых rozhodnutí“ z kresťanského pohľadu. 	<p>múdrosť úcta k Bohu, rešpekt pred Bohom múdre rozhodnutia dôsledky rozhodnutí</p>

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť príbehy ďalších biblických postáv v kontexte Božieho príbehu spásy, ✓ hodnotiť výhody a úskalia bohatstva a slávy v živote, napr. Šalamúna alebo iných biblických postáv, v živote iných ľudí a vo svojom živote, ✓ definovať slová pokora a pýcha, vysvetliť rozdiel medzi ponížením sa (nízkou sebadôverou) a pokorou, ✓ vysvetliť rozdiel medzi pokorou a pýchou a hodnotiť dôsledky týchto postojov v životoch ľudí, ✓ rozlíšiť rôzne druhy utrpenia, vysvetliť ich a ich význam pre život s Bohom, ✓ diskutovať o súčasných zmenách v spoločnosti, v morálke, o možných Božích plánoch a o tom, či by to mohol byť on, cez koho Boh svoje plány naplní, ✓ vysvetliť misiu ako plán záchrany ľudí pred večným oddelením od Boha. 	<p>biblické postavy v kontexte príbehu spásy</p> <p>bohatstvo, popularita, sláva</p> <p>pokora</p> <p>pýcha</p> <p>ponížovanie sa</p> <p>utrpenie ako dôsledok hriechu</p> <p>utrpenie ako Božia škola/skúška</p> <p>utrpenie kvôli viere v Boha</p> <p>misia a moja misia</p>

Ježiš sa predstavuje ako Mesiáš

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ prerozprávať príbehy zo života Ježiša, v ktorých sa sám predstavuje ako Mesiáš, ✓ argumentovať v prospech Ježišovho božstva, ✓ zhodnotiť svoj postoj voči Ježišovi ako Bohu – chcem/nechcem tomu veriť. 	<p>príbehy z evanjelií Ježišov plán spásy</p>

Vzkriesený Ježiš pôsobí cez svojich učeníkov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ diskutovať prostredníctvom príbehov prvej cirkvi o významnosti toho, že Boh bol človekom, zomrel, vstal a je s nami ako Svätý Duch, ✓ diskutovať o význame slova zasvätiť sa Bohu, ✓ diskutovať na otázky typu: <i>Chcel by som, aby aj cezo mňa Boh zachraňoval ľudí? Dovolím mu vychovávať ma, meniť moje postoje a túžby?</i> 	<p>význam Božieho vtelenia a zmŕtvychvstania zasvätenie sa Bohu</p>

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zreprodukovat' príbeh Biblie ako jeden príbeh s Bohom ako autorom, ✓ vyjadriť predstavu o tom, akú rolu by mohol alebo chcel on sám zohrávať v Božom pokračujúcom príbehu záchrany. 	<p>príbeh Biblie ja v Božom príbehu</p>

Skutky svätých apoštolov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť prostredníctvom biblických textov nevyhnutnosť viery v Ježiša ako Boha, ✓ vysvetliť hriech ako bariéru medzi Svätým Duchom a človekom, ✓ vysvetliť zázraky/moc ako Božie pôsobenie prostredníctvom človeka za účelom záchrany ľudí (nie slávy prostredníka), ✓ vysvetliť slovo zasvätiť sa Bohu ako normálny, každodenný život v dôvere a poslušnosti Bohu. 	<p>Božie vtelenie a zmŕtvychvstanie hriech ako bariéra medzi Svätým Duchom a človekom zázraky / Božia moc prostredníctvom ľudí zasvätenie sa Bohu</p>

Ovocie Ducha

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ diskutovať o biblickej výzve prinášať Ovocie Ducha, ✓ opísať charakter Ježiša, ✓ porovnávať svoj charakter s charakterom Ježiša, zhodnotiť svoje silné a slabé stránky. 	<p>Ovocie Ducha charakter Ježiša môj charakter, moje silné a slabé stránky</p>

Dary Ducha

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť význam darov Ducha v kontexte príbehu spásy, ✓ zhodnotiť rozdiel medzi okultnými schopnosťami a darmi prostredníctvom Svätého Ducha, ✓ zhodnotiť možné pozitívne aj negatívne dôsledky výnimočných darov na život ľudí. 	<p>Dary Ducha Svätého význam a cieľ duchovných darov okultné schopnosti</p>

Duchovný boj

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť slovo „pokušenie“, ✓ vysvetliť výraz „duchovný boj“, ✓ vysvetliť, čo je zo strany ľudí nevyhnutné pre víťazstvo v duchovnom boji (napr. podľa listu Efezským 6) a zdôvodniť to, ✓ vysvetliť pojem neprestajná modlitba. 	<p>pokušenie</p> <p>duchovný boj</p> <p>neprestajná modlitba</p>

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PRE 5. – 8. ROČNÍK

Budovanie triednej komunity

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ poznávať seba samého, ✓ rozvíjať zdravú sebadôveru, ✓ poznávať iných okolo seba, ✓ získať sociálno-psychologický pohľad na verbálnu a neverbálnu komunikáciu, ✓ spoznávať rôzne typy konfliktov, ✓ získať schopnosť riešiť adekvátne spory so seberovnými a nadriadenými, ✓ rozvíjať toleranciu v interpersonálnych vzťahoch v rodine a v škole, ✓ porovnať rôzne typy agresorov a mobberov, ✓ akceptovať druhého človeka aj s odlišnými postojmi a názormi. 	<p>komunita</p> <p>osoba a individualita</p> <p>osobná a skupinová identita</p> <p>hrdinovia a vzory</p> <p>rodina, roly v rodine, rodina a spoločenské zmeny</p> <p>osobnosť a rodinné pozadie</p> <p>temperament</p> <p>generačný konflikt</p> <p>verbálna a neverbálna komunikácia</p> <p>reč tela</p> <p>riešenie konfliktov</p> <p>priateľstvo a láska</p> <p>zamilovanosť, partnerstvo, sexualita</p> <p>telo, duša, duch, rozum, city, vôľa</p> <p>zákon, zodpovednosť</p> <p>obranný mechanizmus</p> <p>Boh Stvoriteľ (neba)</p>

Identita a typológia osobnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ učiť sa sebareflexii, sebapoznaniu, sebaúcte, sebadôvere, ✓ prevziať zodpovednosť za svoje konanie a osobný život, ✓ získať osobnú integritu, ✓ pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, ✓ rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu, ✓ popísať špecifiká dvoch základných teórií o vzniku sveta. 	<p>typológia</p> <p>perfekcionizmus</p> <p>strach</p> <p>moc</p> <p>imidž</p> <p>melanchólia</p> <p>lenivosť</p>

Základy morálnej filozofie a sociálnej etiky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ čítať texty s porozumením, ✓ kompetentne odpovedať na otázky, ktoré súvisia s prebraným textom, ✓ štruktúrovať svoju argumentáciu v diskusii, ✓ prepájať preberané hodnoty a chybné postoje s každodennou realitou, ✓ integrovať niektoré z prebraných hodnôt do praktickej pomoci v projekte dobročinnosti. 	<p>hriech cnosť etika a morálka morálny relativizmus morálny realizmus blahoslavenstvo Biblia (kážeň na hore) katalóg siedmich smrteľných hriechov (pýcha, závisť, hnev, lenivosť, lakomstvo, obžerstvo, žiadostivosť) verzus blahoslavenstvo chudoby ducha, blahoslavení žalostiaci, blahoslavení krotkí, blahoslavení hladní a smädní po spravodlivosti, blahoslavení milosrdní, blahoslavení prenasledovaní pre spravodlivosť a blahoslavení čistého srdca</p>

Úvod do filozofie a náboženských svetonázorov (podľa Os Guinness: Journey)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť predložené texty a témy, ✓ identifikovať podstatné rozdiely medzi hlavnými svetonázormi, ✓ kriticky hodnotiť rozdiely v svetonázoroch, ✓ vysvetliť základnú otázku: „Prečo je preferovaný jeden svetonázor v určitej kultúre nad druhým“, ✓ argumentovať, oponovať a kriticky nazerať v skupinovej diskusii. 	<p>svetonázor filozofia života sekulárny humanizmus veda a náboženstvo budhizmus transcendencia morálny relativizmus objektivita a subjektivita ilúzia a realita kritická reflexia človek zlo utrpenie vôľa k moci ľudská prirodzenosť nirvána racionalita</p>

Úvod do náboženstva, kresťanstva a spirituality

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť zadané texty a súvisiace otázky, ✓ vysvetliť základné argumenty pre a proti existencii Boha, ✓ diskutovať o konfliktoch a otázkach súvisiacich s náboženstvom v modernom svete, ✓ kriticky diskutovať o základných kresťanských učeniach, ✓ argumentačne obhájiť svoje názory, ✓ reagovať na kritiku v skupinových diskusiách. 	<p>náboženstvo</p> <p>Boh</p> <p>smrť</p> <p>islam</p> <p>moslim</p> <p>kresťanstvo, kresťan</p> <p>učenie</p> <p>multikulturalizmus</p> <p>medzináboženský dialóg</p> <p>rozum</p> <p>viera</p> <p>presvedčenie</p> <p>veda</p> <p>dejiny</p> <p>hľadanie</p> <p>zmysel</p> <p>interpretácia</p> <p>spiritualita</p>

	meditácia kláštor obrátene komunitarizmus individualizmus skúsenosť evolúcia pokrytectvo
--	---